

164
~~20.~~ A

ORDINIS THEOLOGICI
DECANUS,
CASPARUS
LOESCHERUS,
D. PROF PUBL. CONSIST. EC-
CLES. ASSESSOR, ECCLES. WIT-
TEBERGENSIS PASTOR, ET CIRCUL. ELECT.
SAXONICI SUPERINTENDENS
GENERALIS,
LECTORIBUS
S. P. D.

164

ORDINIS THEOLOGICI
DECANUS
CASPARUS
LOESCHNERUS
D. PRÆCEPT. PUBL. CONSIST. EC-
CLÆ ASSessor, ECCLES. WIT-
TBERGENSIS PASTOR, ET CIRCA. ELECT.
SAXONICI SUPERINTENDENS
GENERALIS
LECTORIBUS
S. P. D.

Ulla salus absque Deo. Nul-
la notitia salutaris absque Deo.
Nulla Theologia absque Deo.
Unde eos, qui ad Deum accedere
volunt, credere oportet, quod
Deus sit. Ebr. XI, 6. Frustra-
nea igitur omnis fides, frustra-
nea omnis de fide doctrina, fru-
stranea omnis de salute persua-
sio, quæ aut Deum ignorat, aut
negat, aut circa eundem in doctrinâ temerarie graviterque
errat. Atque hæc causa fuit, cur vera & salutaris de Deo
doctrina reliquis fidei Articulis tanquam fundamentum
semper substructa, omnibusque hæresibus opposita fue-
rit. Fecerunt hoc Concilia, *Constantinopolitanum secundum*,
Cap. VII. Toletanum primum Cap. XXI. Toletanum quar-
tum Cap. I. Lateranense Cap. I. Arelatense tertium Cap. I.
Wormatiense Cap. I. Idem fecerunt Patres & Doctores
Ecclesiæ, *Atbanasius* in Expositione fidei fol. 394. seqq. *Næ-*
zianzenus de Fide Orat. XLIX. *Tertullianus* de Virginibus
velandis Cap. I. *Augustinus* Tom. III. Opp. de Fide & Sym-
bolo cap. I, de Tempore Serm. CXCIV. & CXXV, *Socrates*

in *Histor. Eccles.* Lib. II. cap. XXV. *Guitmundus* de Trinitate Tom. IV. *Bibl. Patr. Job. Damascenus* de F. O. Lib. I. Cap. VIII. *Gregorius P. P.* in *Decretis* Part. I. Tom. I. *Isidorus Hispalensis* de officiis Ecclesiasticis Lib. II. Cap. XXIII. *Autor de fide* ad Petrum Diaconum Cap. I. ap. *Augustin.* Tom. III. *Victor* in *Exposit. Fidei* Tom. V. *Biblioth. Patrum* fol. 457. *Fulgentius* ad *Trafimundum* Regem Lib. III. fol. 54. *Ferrandus Diaconus* *Parænet.* ad *Reginum* fol. 1893. in *appendic. Bibl. Patrum*, *Rabanus Maurus* de *Instit. Clericor.* Lib. II. Cap. LVII. *Gregorius Turonensis* Lib. I. *Hist. Francor.* Cap. I. *Quin* & ipse *Imperator Justinianus* in *Edictò* de fide, quod reperitur Tom. I. *Juris Græco-Romani* fol. 521. longoqve numero alii. Tanti enim his visa fuit orthodoxa de Deò doctrina. Neque id absque prægnanti causa. Quod si enim in ullò de Fide salutari dogmate multi passim errores in vulgus sparsi fuerunt, id profectò in hòc factum fuit. Recitabimus quosdam *ὡς ἐν παρόδῳ*. Deum existere, negant *Athei*, quorum alii *Theoretici* sunt, alii *Practici*; alii *crassiores*, alii *subtiliores*; alii *Formales*, alii *Materiales*, alii sub aliis tegminibus latitantes, de quibus aliis in locis prolixius agendum est. Deum non Trinum, sed unum, non tantum *Essentiã*, sed & *ὑποστάσι* esse, credunt *Apellitæ*, *Messaliani*, *Deitæ*, *Monarchitæ*, ab errore hoc nomen adepti. Deum ita unum esse, ut triplici tantum nomine, *Patris*, *Filii* & *Spiritus Sancti*, non trinã *ὑποστάσι*, distingvendus sit, voluerunt *Simoniani*, *Ptolemæi*, *Colarbasii*, *Montanistæ*, *Noëtiani*, *Praxeani*, *Sabelliani*, *Apollinaristæ*, *Priscillianistæ*. Crassius errarunt *Marcelliani*, Deum quidem verbis confidentes, Trinitatem verò in monstrosum quoddam spectrum transformantes, profitendo, Eam esse extensionem unius ejusdemqve rei tanquam *Massæ cereæ*, & cur non, tanquam cerei

cerei

cerei alicujus nasi? Non procul ab his abierunt *Hierarchi-*
æ, id circa SS. Trinitatem somniantes, esse nimirum, Per-
 sonas in eadem instar duorum aut trium luminarium in unâ
 lucernâ. His magis stolidi *Metangismonitæ* eum sibi Deum
 finxerunt, qui instar alicuius vasis sit, tres Personas, ceu tria
 alia vasa in se complectentis; aut qui sit instar pellis pelles a-
 lias sibi implicatas continentis. Notum quoque in vulgus
 est, *Tritheitas* & *Triformianos* non alium Deum agnovisse,
 quàm qui tribus Personis, seu tribus Diis inter sese essentiali-
 ter diversis & à se invicem separatis constet. Quibus è
 diametro contrariantur *Aëtiani*, non tres Personas, realiter
 & personaliter à se invicem distinctas, sed tres tantum di-
 versas qualitates, credentes. Nec defuerunt, qui in essen-
 tiâ divina quatuor Personas fingerent, quod fecerunt *Mar-*
citæ, *Apollinaristæ*, & *Tetratheitæ*, nec non *Theodosiani* &
Angelitæ. Neque hi errantes universum errantium cho-
 rum implent, quando complures alii restant ab iis diversi.
 Tales enim sunt *Gnostici*, *Cerdoniani*, *Marcionitæ* & *Ma-*
nichæi, duos sibi Deos, & duo rerum Principia, sibi mutuò
 contraria, alterum enim bonum esse, alterum malum, ima-
 ginati & publicè profitentes. His vicini sunt *Saturniani*,
Basilidiani, *Cerintbiani*, & *Cerdoniani*, alium Judæis, alium
 Christianis Deum, eosque sibi contrarios, quorum ille Ve-
 teris, hic novi Testamenti præses sit, adscribentes. *Menan-*
driani, *Saturniani*, *Basilidiani*, & *Cerdoniani* Deum quidem
 agnoverunt, sed eundem tamen ipsis Judæis, ante Adven-
 tum ignotum fuisse, asserunt. *Nicolaitæ*, *Carpocratiani* &
Valentiniani, præter alios errores sub falsis Attributis & bar-
 baris admodum nominibus veram Dei Essentiam depra-
 vant. *Manichæi*, *Tertullianitæ*, *Audiani*, *Antropomorphitæ*
 & *Metangismonitæ* simplicissimam Numinis divini Essen-
 tiam

tiam corpoream esse & credunt, & defendere satagunt. Unde *Euchite* eum oculis corporeis cerni posse, contra manifestam Scripturæ autoritatem, asserunt: & *Aetiani* ex eodem fonte errorem haurientes, credunt, verum Deum, qualis quantusque sit, ab homine tamen sensu & intellectu comprehendi posse. *Valentiniani*, dementes Adversarii, propugnabant, verum Deum Bython & Abyssum illam esse, cujus mentio est facta Genes. I. capite. Neque erubuerunt *Simoniani* statuere, *Simonem Magum* verum illum fuisse Deum, in quem Judæi & Christiani credant. *Carpocratiani* verò *Marcite* & *Severiani* audent dictitare, Dæmones familiares verum esse Deum, qui creaverit hoc universum. Omnem verò pudoris lineam excedentes, *Simoniani*, *Carpocratiani*, *Marcite*, *Severiani*, *Helcesaitæ*, *Manichei* & *Menandriani*, turpiter comminiscuntur, Diabolo liberum esse in res omnes imperium, atque ex hac hypothese ex Diabolo sibi Deum fabricant. In eundem lapidem offendentes *Colarbasitæ* & *Priscillianistæ*, credunt Astra, Sidera & plantas hominum actiones & vitam moderari. Hoc verò cum solius Dei opus sit, perspicuum est, eosdem ex Creaturis Deos efficere. Cujus criminis accusandi quoque sunt *Bardisanistæ* & *Priscillianistæ*, fatuo Fato, nostræ vitæ imperium, tanquam certo Deo adscribentes. A quibus ut abirent *Valentiniani* in contrarium illapsi sunt errorem. Certis enim quibusdam characteribus id attribuerunt, quod soli Deo proprium est, eoque ipsò ex Characteribus illis certum sibi Deum effinxerunt. Sed quis *Camerinam* hanc universam exhauriet? Multos enim in doctrinâ de Deo aberrantes, præter eos, qui hætenus allati sunt, & extitisse olim, & hodie extare, ambigendum minime est. Perspicuum verò illud in primis fieret, si, quæ
genti-

gentiles extra Ecclesiæ pomœria viventes, de Deo somnia-
verunt, afferre animus esset. Alii enim iis erant Dii *na-
turales*, quales sunt, Sol, Luna, Tellus, &c. alii *animales*,
illique diversi. In *Pboenicia* enim pro Deo colebantur *Sa-
turnus, Rbea, Jupiter, Juno*, de quibus *Theodoretus* Lib. III.
de curand. Græc. affect. Hinc & ipse *Sanboniathon*, ita scri-
bit, *Saturnum fuisse hominem, Rbeam mulierem, Saturni
Conjugem, tradit, homines etiam Jovem & Junonem, eorum
Liberos; postea verò cum beneficia quædam priores ipsi homi-
nibus contulissent, vitâ demum perfunctos, dignos à Pboeni-
cibus esse habitos, qui divinis honoribus culti, etiam voca-
rentur Dii, quique & aris & sacrificiis, & annuo epulo co-
lerentur.* In Syria pro Diis culti fuerunt *Atargatis*, de
quâ *Athenæus* Lib. VIII. de Dipnosoph. refert, eam fuisse
Reginam Syriæ, *Getis* nomine, quæ cum obsoniorum es-
set avidissima, Edictum promulgasse, ne quis pisces ede-
ret, ἀτερ γάτιδος, præter *Gatidem*, imperitum vulgus ex ἀτερ
γάτις unam conflasse vocem ἀτεργάτις. Reliquos Syrorum
Deos evolvat Lector eruditus apud *Seldenum* de Diis Syris,
nec non apud *Vossium* de Idololatria Gentium Lib. I. cap.
XXIII. Qui idem quoque Capitibus sequentibus eruditè
tradit, quinam Dii in *Mediâ*, quinam in *India*, & alibi divi-
nò cultu affecti & pro veris Diis habiti sint. Taceo apud
Romanos Deos *Selectos, Consentes, Minorum, Majorum-
que Gentium, Penates, Lares*, & quos non? Verum quanquam
hæc farrago satis magna sit, optandumque, ut nulli præter
hos errores in mundo deprehendantur, dantur tamen et-
iam *Deista*, abominandum genus hominum. Hi Deum
quidem admittunt, cætera tamen Christiana Mystera,
ipsam quoque Scripturam Sacram, pro fabulis habent.
Agnoscantne hi Autorem *Guilielmum Postellum*, Autorem
satis

satis

fatis monstrosum, quod *Raymundus* voluit, an antiquio-
rem quendam? adhuc sub iudice lis est. Celeberrimus
enim *Morbofius* Postellum ab hoc crimine absolvit, demon-
strans ex Postelli Librò de Nativitate Mediatoris ultimà,
eum contraria omnia credidisse & docuisse. Sed ut huic
rei diutius nos inhæreamus ideò opus non erit, quia Admo-
dum Reverendus & Præcellentissimus DN. M. JO-
HANNES HENRICUS FEUSTKINGIUS,
Holsatus, hætenus Fac.Phil. Adjunctus meritissimus, nunc
verò vocatus Pastor & Superintendens Jessenensis dignis-
simus, SS. Theol. Candidatus egregius, id in se operæ sus-
cepit, ut, quando ex Statutorum Ordinis Theologici decre-
to, publicè ipsi verba ex Cathedra Lutheri Academica fa-
cienda sunt, hoc sibi præcipuè Thema gratissimum esse
ostenderet, quò veram & salutiferam de Deo sententiam
proponeret, & imprimis *Deistas* vivis coloribus depictos
falsitatis convinceret, eosque cane pejus & angve fugiendos
esse, eleganter & eruditè moneret, seque adeo verum SS.
Theologiæ Candidatum probaret. De hujus vitæ ortu &
progressu, anteqvam Schedam hanc absolvamus, ex more
quædam hic annotabimus. Nactus est is vivendi exordium
Stelloviæ in Holsatia sub Comitatu Illustrissimi Comitis
Ranzovii, Parentibus jamdudum in Christo placide defun-
ctis, Viro Plurimum Reverendo & Amplissimo, Domino
HEINRICO FEUSTKINGIO, *Ecclesie Stelloviensis Pastore*
& *Consistorii Regii Münsterdorffensis Assessore*, Matre vero
omni Virtutum corona ornata, DOROTHEA à MOLSDORFIN,
ex Nobili & vetustà illa MOLSDORFIORUM
familia profatâ foeminâ. Avum paternum habuit M.
JOHANNEM FEUSTKINGIUM, Hervordia-Westphala-
lum, *Ecclesie Elmsbornane in Holsatiâ Pastorem primum,*
Con,

Consistorii Ranzoviani Assessorem & Seniore gravissimum. Avus ex materna linea eidem obtigit, Generosus & Excellentissimus Dominus SEBASTIANUS a MOLSDORF, *Sacra Regia Majestatis DANICÆ Legionis pedestris Cbiliarcha* fortissimus. His oriundus natalibus, ad originem salutis, originis peccato infectus, deductus est noster per salutiferas lavacri regenerationis aquas, atque notam beatificæ initiationis nactus est JOHANNIS HEINRICI, ab avo & Parente in ipsum derivatum nomen. Obitus Venerandi Parentis inquietabat animum Candidati nostri, quum nihil eruditionis & solidæ informationis ex eo suscepisset, in quo memoria ejus superesse, & efficaci solatio vulneris hujus acerbitatem lenire posset; At Matris viduæ pietate ad timorem Dei & honestatis amorem magna industria laudabilique sollicitudine advesfactus fuit, Hæc enim ut erat in sobolem attentissima cura, cum in puero ingenium capessendis literis accommodatum, non obscuris indiciis observasset, (solent enim certis rebus certa signa præcurrere, quæ vim quandam habent divinationis & augurii) id dedit operam sedulo, ut non tantum intra privatos parietes, sed publicè quoque cum fide erudiretur, Quapropter IZHOÆ & CREMPÆ, quæ antiquissimæ Stormariæ civitates sunt, Præceptoribus fidelissimis, DAVIDI ILGEN, JOHANNI DANIELI TRIBBENIO, & JOHANNI DINCKLERO, erudiendæ Juventutis peritissimis Viris, traditus est, qui tenerum Scholæ Alumnum de meliori nota commendatum sibi habebant. Facile illis erat observare ingenii felicitatem in adolescente, ut suis sibi moribus gradum ad majora structurus, nec in secundis aut tertiis hæsurus videretur. Ne vero in locis obscuris aut langvesceret, & quendam veluti in opaco situm duceret, non in angulum aliquem, in quo pauciores erudian-

):():(

tur,

tur, detrusus est, sed celebrem illam Musarum sedem Bal-
thicam, ROSTOCHIUM, salutavit, atque altiora jam ani-
mo volvens, ad studia Academica mature se præparavit,
consiliis & largissimis cognati sui B. CHRISTIANI EL-
LERHUES, *Medici Experientissimi*, opibus quam maxime
adjutus. Alter hic Candidati nostri Parens erat, qui ad-
venientem ex Holsatia placide excepit, hærentem laute
habuit, abeuntem pio voto & cum benedictione dimisit.
Hujus Beatissimi Viri sollicita cura optimos studiorum Ga-
malieles DN. OTTONEM, DN. M. BURGMANNUM,
DN. M. PLANIUM, atque DN. CRUSIUM nactus est, à
quibus græcis & latinis literis institutus fuit, easque sibi
Hodegis hisce præeuntibus comparavit gazas, quibus post-
modum ad honestum existimationis culmen pervenire
posset. Hujus denique Indulgentissimi Patroni sustenta-
tione factum est, ut admodum adolescens publicè docen-
tes & disputantes sub *Ἐχρηυσίας* conditione Summos Theo-
logos, AUGUSTUM VARENIUM & MICHAELEM CO-
BABUM haud raro audire, datum ipsi fuerit atque con-
cessum. Magno ejus commodo dehinc accidit, ut Ex-
cellentissimi Avunculi sui DN. CASPARIS ELLERHUES
J. U. D. & Practici apud Rostochienses celebratissimi, svasu &
χειροτονία, DN. STEPHANI ENGELS, jam *Synodi Grabo-
viensis Præpositi atque Senioris* & DN. M. DAVIDIS WEN-
DEKERI, *Ecclesie Wismariensis ad D. Mariæ Archidiaconi*
hodie vigilantissimi, praxeos Christianæ indefessi Ergo-
dioctis, eruditissimis acroasibus traderetur. Horum ad-
hærebat lateri perpetuo, ab his arripiebat avidè, quod ad
instruendum ingenium præceptis sapientiæ, implendam-
que mentem diviniore doctrinâ pertinebat, & perspicue
juxta ac exactissime à fidelissimis hisce Duumviris incul-
cabatur. Præcipue vero à prælaudato DN. ENGEL, exqui-
sitæ

sitæ eruditionis Viro, quem inflammato studio unusquis-
 que Doctorem appetebat, multa eademque egregia in *Phi-*
losophicis & Theologicis mutuabat Noster, dum per *explica-*
tionem Breviarii Eustachiani B. SCHERZERI, & *Theologiæ*
Acroamaticæ B. KOENIGII eos sub manu ductione ejus
 progressus fecerat, ut iisdem Commilitones suos superans
 à nemine se unquam superari passus sit. Non fefellit et-
 iam Præceptorum de se expectationem, nam ita successer-
 ant his Doctoribus excitata conamina, ut annum ætatis
 XVI. nondum ingressus RECTORE MAGNIFICO DN.
 JOHANNES FESTINGIO, *Jcto & Consiliario Ducali Meck-*
lenburgicò, nec non Decano Spectabili DN. M. GODO-
 FREDO WEISIO, *Græcarum literarum t. t. Professore Pu-*
blico, jam SS. Theologiæ Doctore & Superintendente Lünebur-
gensis, Civis Academiae Rostochiensis An. M DCLXXXVIII.
 renunciaretur. Ex eo tempore à svavioribus Musis, quæ
 vitam ornant, & ad feliciter imbibendas artes magnum in-
 genio pondus addere consueverunt, quas publice tunc e-
 solvebat DN. JOHANNES PASCHIUS, *Poeseos P. P. postea*
Præpositus Ribnizensis, nunquam omnino abstrahi potuit,
 quin ad dulcissimos hosce fontes recurrendo gratum inde
 sæpius liquorem peteret, nec meliori modo animum re-
 laxari à difficultate rerum philosophicarum posse, quam in
 eis sedendo campis & floribus, arbitraretur. Porro festi-
 nabat, curæ DN. M. DANIELIS LIPSTORFII ab ævi no-
 stri Esdra, DN. L. EDZARDO, commendatus, ad studium
 Hebraicum, hoc ipsum cum *Luthero vaginam sacram* ratus,
in qua gladius Spiritus S. esset reconditus. Longum esset,
 sigillatim optimos doctissimosque Viros enumerare, quos
 ille complexus ibidem informatione fuerat, satis sit uno
 verbo ponere, tot eorum fuisse, quot ætas nostra in *Acade-*
miâ Rostochiensi extulit. Atque si nulli essent, quos profer-
 re

re possem, solus B. D. JUSTUS CHRISTOPHORUS SCHO-
MERUS, Theologus non unus è multis, sed inter multos
propemodum singularis, posset Candidato nostro egregiam
opinionem, famamque conficere. Nam & hujus Theolo-
gi acroasibus privatis, in quibus *Epistolas Paulinas* docta
exegefi illustrabat, interfuit, publicisque non tantum *dispu-*
tationibus Theologiae moralis, sed & lectionibus, quae *Theo-*
logiam Koenigii strictim exponebat, animum recreavit. Lu-
bentissime Academiae huic atque Doctori diutius ἀπερισπά-
τως adhæsisset, ni vitae ejus ratio aliud svasisset. Hinc ejus
animus ferebat, terras alio Sole calentes visitare. Profectus
itaque est studiorum gratia A. 1689. HAMBURGUM, quae
urbis semper est habita scientiarum domicilium, ibique ma-
gnâ animi alacritate & contentione sub manu ductione
EDZARDIANA *Theologiae Biblicae exercitium* est ingressus.
Quum vero ipsius ad eloquentiam indoles, ad quam à natu-
ra studioque adjumenta habere videbatur, templa atque
rostra sacra spectaret, Celeberrimum DN. D. JOH. FRID.
MAYERUM, S. R. M. *Svevicae in ditionibus Germaniae Consilia-*
rium Supremum Ecclesiasticum, in hac via sibi ducem elegit,
quippe in quo ea, quae solent perfecti Oratoris speciem ex-
primere, admirabatur. In transcurso salutavit Academiam
patriam KILONIENSEM, inque ea docentes Celeberri-
mum D. KORTHOLIUM, cujus favorem jam tum Ro-
stochii ad liquidum fuerat expertus, atque DN. D. FRAN-
CKIUM, Theologum nemini rara in tractandis contro-
versis prudentia, candore, & animi moderatione secun-
dum, qui accuratas rerum Theologicarum lineas Nostro
inculcabant. Propositum ipsi erat *Academiam Regiomon-*
tanam visitare, sed à Theologis orthodoxis non tantum,
quos filiali charitate complectebatur, verum & Celeberri-
mo quondam in ornamentum seculi nato Polyhistore,
MOR-

MORHOFIO, rationibus victus nostras Athenas salutare
 volupe erat. Prius vero LIPSIAM excurrere voluit, sal-
 tem ut summis Viris, D. CARPZOVIO, D. ALBERTI, D.
 PFEIFFERO, L. SELIGMANNO, atque B. RIVINO suam
 offerret pietatem, & ex eorum colloquiis non evanidum
 trahere posset colorem. Deinceps & proprio, & quorum
 intererat, consilio hoc nostrum per celebre Lyceum PRO-
 RECTORE MAGNIFICO DN. D. JOH. HENR. BERGE-
 RO, *Acto & Consiliario Electorali*, est ingressus, ex quo tem-
 pore illos audivit, qui orthodoxam & solidam doctrinam
 multis vigiliis magnaque olei impensa jamtum excusserant,
 docentium voces nutusque notavit, observavit, audita cum
 aliis privatim recoluit, atque indies prioribus aliquid adde-
 re, indefessa diligentia solertiaque voluit. Venerabatur
 tunc maxime in *philosophicis & controversiis* tam *Anti-Pa-*
pæis, quam *Anti Calvinianis* D. NATHAN. FALCKIUM,
 Theologum postea Stetinensem, *in curiosis naturæ recessibus*
 DN. D. VATERUM, *in moralibus* Excellentissimum DN.
 ROEHRENSEE, *in Hermenevticis & Syriacis* DN. L. MEIE-
 RUM, Philosophiæ apud Hamburgenses Prof. hodie Cele-
 bratissimum, *in Antiquitatibus Profano-Ecclesiasticis & lite-*
ratura Græca, Polyhistorem SCHURZFLEISCHIUM au-
 diebat, atque ex ejusdem discursibus ea adnotabat, quæ mul-
 tum splendoris & venerationis apud doctos, habere visa
 sunt. Neque minus Illustris DN. SAMUELIS STRYKII,
Ser. El. Brandenb. à Consiliis intimis, Patroni sui hodiernum
 & Promotoris maximi, *delicias Juris Canonici*, quanto po-
 tuit studio, colligebat, & sectabatur. Præsertim vero in *re-*
motiori Philosophia, historia literaria, aliisque doctrinarum
partibus privatissime publiceque coluit DN. ROESHELI-
 UM, ab hujus discescit ore semper doctior, nec quicquam ex
 eo se audivisse, quod non probaret, gratâ mente attestatur, at-
 testabitur semper. Qui certè labor minime illum frustratus
 est,

);() (3

est,

est, profecit enim his Doctoribus, atque ita profecit, ut profec-
tum suorum in signe testimonium publice hic accipiens, sub
Decanatu Prælaudati DN. Prof. ROEHRENSEES, *Hospitis sui*
colendissimi, An. M.DC XCII. cum LXI. Competitoribus *Magiste-*
rii axiomate omnium consensu decoraretur. Nec dum se ad
Palladis fores sedere, aut omni jam defunctum munere, sed
vix Parnassi radices superasse, nil blanditus sibi, verissime ra-
tus, procul relegato, desperationis comite, metu, assumptoque
forti animo socio, quanto cepit alacrior, ita cordatior pro-
gressus est. Hinc novum eruditionis præmium non materia
otii, sed operæ ipsi erat. Etenim philosophicas disciplinas *ad-*
ductum præceptorum B. WALTHERI, (hunc enim Ducem & Au-
torem, præeunte ROESCHELIO suo semper elegit) quanta po-
tuit industria privatim interpretabatur. Atque ab hoc do-
cendi munere publicis variorum argumentorum Disputatio-
nibus, de *Achitophelismo Machiavelli atque Naudæi*, de *Sufficien-*
tia demonstrationum ex hypotbesi ad convincendos Θεομάχους, de *Tri-*
bus hypostasibus Plotini contra Helmontium, de *Principio unitatis*
indivise divisibilis, de *Deo, in quantum est ἡσία ὑπερῶσι* & ὑπερ-
σῶς ἔχων τὸ ὑπερῶσιον, de *gradibus cognitionis divina*, de *Diversi-*
ficatione signorum rationis in Deo &c. præsidendo doctos ad cer-
tamen provocavit. Quibus ἀσκήμασι motus est Amplissimus
SAPIENTUM ordo, ut ante triennium in numerum *Assesso-*
rum Facultatis Philosophicæ eundem receperint. Pependit præ-
terea summa diligentia à nostræ Facultatis Professorum ore,
audivitque Venerandi nostri Senioris DN. D. DEUTSCH-
MANNI, Hospitis sui quondam Liberalissimi, *meditationes sa-*
cras atque Theologiam biblicam, B. WALTHERUM, *Propositiones*
Sacras, & Ecclesiarum nostrarum libros symbolicos, nec non D. NEU-
MANNUM, hodiè Rectorem Magnificum, *Homilias Sacras*
pertractantem, summa fide, studioque interpretantes. Meas
quoque *curas Anti-Socinianas*, in *Koenigii Theologiam observatio-*
nes, & in *Heberlini Theologiam Practicam* commentationes non
neglexisse fatetur, iisque per compendium se instructum fu-
isse grato animo asserit, quæ ratione munus suum Ecclesia-
sticum erga proximum, multis & variis miseris calamitatibus,
quæ expositum, sibi quæ ipsi parum constantem, serena con-
scien-

scientiam in posterum expedire debeat. In singularem verò Summe Rev. D. HANNEKENII nostri amorem & consuetudinem receptus, huic quoque adhæsit, atque ei in variis momentis Theologicis tanta religione, quanta Pythagoram discipuli coluisse narrantur, auscultavit. Quas ex his fontibus imbiberat scientias disputando quinquies Præside D. DEUTSCHMANNO, de *Subiecto Theologiae Adamicae*, de *unitate essentiae & Trinitate personarum*, de *peccato veniali*, de *communicatione idiomatum*, de *Christi officio triplici*, semel de *Catholica Judæorum conversione ἀναστροφῆς* ex Rom. XI, 25. 26. Præside D. NEUMANNO, itemque sub meo Præsidio contra *Franciscum Turretinum*, de *Theologia unionis in Christo* publice inque oculis omnium ex Lutheri Cathedra demonstravit. Moderatore quoque D. HANNEKENIO, jam tum elaboratam de *dimensionibus gratiae divinae in salutis negotio* contra D. Horchium, Theologum Herbornensem, litis materiam ventilare, suamque facere in animo induxerat, ni temporum difficultas obstitisset, fataque operi proposito intercessissent. Et ipse non solum Sacra complexus est pectore studia, sed aliis quoque ex indultu Ordinis nostri Ducem ad ea persequenda se præbuit. Nam & varia Collegia Homiletica nostris aperuit Studiosis, tribus vicibus Koenigii Theologiam absolvit, controversias etiam Anti-Calvinianas ad ductum Synopses errorum Reformatorum DN. D. OLEARII, suis Auditoribus in super notas reddidit. Inceperat quoque non ita pridem Articulos Visitationis illustrare, cui tamen labori ob factam electionem ad Pastorum Jesenensem colophonem imponere coactus fuit. Jucundum ei fuit, circumfundi illorum catibus, qui sapientiam amabant, jucundissimum, inter docendum doctrinae & ingenii opes amplificare. Neque in his tantum disciplinis explicandis ejus se continebat industria, sed ad alia etiam munera subeunda egrediebatur, nam & in templo nostro parochiali & cathedrali ad arcem plus vice simplici homilias ad populum habuit, pie defunctos etiam in catibus lugubribus laudatione funebri sæpissime exornavit, ipsumque Patriæ Patrem, CHRISTIANUM ALBERTUM, *Heredem Norwegiae, Episcopum electum Lubecensem, Ducem Schlesvici & Holsatiae &c. &c.* transactis jam suis

WITTEBERG, Typ. Christiani Kuehnelii, 1717.

suis partibus, lethali morbo consumptum, Oratione funebri in
Templo Academico ita cohonestavit, ut *Principem* dignum fuisse
existimarent singuli, qui nunquam ex hominum memoria la-
beretur & excideret, sed in omnium sermone & celebritate
versaretur. Hic ergo, cum magnò Procerum Universitatis
nostræ consensu Pastor Ecclesiæ Jessenenfis nuper eligeretur,
Eumque Pater Patriæ Potentissimus, Serenissimus Elector Sa-
xoniæ, FRIDERICUS AUGUSTUS, nutritius noster Cle-
mentissimus, dignum aestimaret, qui Ephoriæ, officio Pastoralis
connexæ, simul præficeretur, non indecorum esse putavit, si
ab Ordine nostro LICENTIAM, summos inter Theolo-
gos ambiendi honores, decore peteret. Et cum petitionem
illam rectè & ordine, ut decet, institueret, iisque præditus es-
set ingenii animique dotibus, quæ honoribus illis pares existe-
rent, nec non ad Officium eâ dignitate dignum, ex iudicio
prudentissimorum Virorum, accederet, non habuit Collegium
nostrum, cur ab egregio eum conatu repelleret. Indulsi ergo
eidem ut & cras, Deo clementer fortunante, horâ IX. matuti-
nâ, post peracta sacra in Templô Oppidanô, Orationem lati-
nam, eamque satis elegantem, ex Cathedra Lutheri Academi-
câ, in Auditorio Majori, publicè & solenniter, nec non more
ab Antiquisposito, & in hunc usque diem constanter observa-
tô, pronunciaret, & diebus sequentibus per Lectiones Acade-
micas Psalmum XIV. publicè interpretaretur, simulque ut ad
cætera, Concionem nimirum publicam, Disputationem so-
lennem, & Examen rigorosum se pararet, iussit. Ad Orationem
verò illam auscultandam ut RECTOR ACADEMIÆ MA-
GNIFICUS, Perquam Illustres Domini Barones, Proceres A-
cademici universi, Professores omnium Facultatum splendi-
dissimi, Doctoresque & Licentiati reliqui, cum Perquam Re-
verendo Ministerio Ecclesiastico, Ordineque Præcell. Fac. Phil.
Adjunctorum, nec non universa Nobilissimorum STUDIO-
SORUM Corona, maturè adsint, eamque cum benevolentia
& attentione audiant, & ego, & omnis ordo noster, decenter
orat. Faxit Divinum Numen, ut omnia cedant felicissime!
Propos. Pub. sub Facult. Theol. Sigillô, Dominica Esto mihi,
A. C. M DC XCVII.

WITTEBERGÆ, Typis CHRISTIANI KREUSIGII, Acad. Typ.

